

nelsesforløbene, hvor der er størst risiko for, at støttemodtagerne »spilder« både uddannelsesstøtte og uddannelsespladser på uhensigtsmæssig uddannelsesadfærd.

Følgende begrænsninger i forhold til nuværende ordning samt mulighederne for at imødegå konsekvenserne af omlægningen kan fremhæves:

- 1) Støttemodtagere med »fejlvvalg« i gymnasiet, f.eks. matematiske studenter, der ikke har valgt højeste niveau i matematik, fysik eller kemi, men vil være civilingeniør, kan kun få 6 måneders støtte til formålet (forsinkelsesklip), men de bedre valgmuligheder i gymnasiet efter gymnasireformen gør det også muligt at tilpasse studentereksamen undervejs, og Undervisnings- og Forskningsministeriet vil tilsvarende tilpasse særlige suppleringskurser i forbindelse med de videregående uddannelser til 6 måneder.
- 2) Uddannelsessøgende, der skifter uddannelse, får kun 6 måneders forsinkelsesklip. Ændringen tilsigter at »fremskynde« beslutninger om studieskift til 1. semester for dermed at frigøre uddannelseskapacitet og uddannelsesstøtte.
- 3) Uddannelsessøgende, der ikke består en prøve, får højst 6 måneders forsinkelsesklip og kun i forbindelse med omprøver m.v. i tilknytning til første uddannelsesår. Ændringen tilsigter at undgå lange forløb, før egnethed konstateres, og at begrænse udløsningen af forsinkelsesklip, f.eks. i forbindelse med proformatilmeldinger til prøver. Institutionerne kan modsvarende gennem uddannelsesordningerne sikre de uddannelsessøgendes muligheder for hurtig adgang til omprøver i forbindelse med 1.årsprøverne og andre prøver. Og institutionerne får mulighed for at vurdere, om en forsinkelse i uddannelsen i forbindelse med ikkebeståede prøver er så væsentlig, at der må stoppes for støtte, indtil forsinkelsen er indhentet.

c. Ophævelse af afhængighed af forældreindkomst inden for klippekortet og ændret kvartalsregel ved 19-årsgrænsen for uafhængighed af forældreindkomst i ungdomsuddannelserne

Der stilles forslag om, at afhængigheden af forældreindkomst helt bortfalder for støttemodtagere under klippekortet, dvs. at 18-årige altid kan få støtte ved videregående uddannelse m.v. Det hænger sammen med, at afhængighed af forældreindkomst og klippekortbestemmelser passer meget dårligt sammen, jf. forslaget om at fjerne klippekortet for den første ungdomsuddannelse. Samtidig er det navnlig i forbindelse med overgang fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelse, at det bliver nødvendigt, at unge flytter hjemmefra. Endelig virker det uri-

meligt, at uddannelsessøgende på samme uddannelse og uddannelsesstrin og med nogenlunde samme alder har forskellige muligheder for at få støtte.

Forslaget er udgiftsforøgende. Der stilles imidlertid samtidig forslag om, at den såkaldte kvartalsregel, hvorefter støtte gives uafhængigt af forældrenes indkomst ved udgangen af det kvartal, hvor den studerende fylder 19 år, erstattes af en fast grænse på 19 år + 3 måneder.

Ændringen vil give en mere forståelig og rimelig regel, da forskelsbehandling med hensyn til støttetildeling afhængigt af fødselsdato ophører.

Omlægningen er udgiftsbegrænsende.

d. Ændret opsparingsordning, bortfald af egenformuebestemmelserne og justeringer af fribeløbsordninger

Med den nye kontinuerte støttetildeling og indkomstkontrol, der træder i kraft 1. januar 1991, får støttemodtagerne selv ansvaret for løbende at regulere deres støtteudbetalinger under hensyn til egenindkomsten. En støttemodtager, der fravælger klip, sparer disse klip op, det vil sige, de kan bruges senere, enten ved forsinkelser i uddannelsen eller evt. som dobbeltklip ved uddannelsens afslutning.

Det er vigtigt, at reglerne om opsparing bliver så enkle som muligt, for at støttemodtagerne ved en simpel beregning kan afgøre, hvor meget de bør spare op, og at alle støttemodtagere under klippekortet er omfattet af samme opsparingsregler, og dermed får samme opsparingsincitament. Det er også vigtigt, at det er indkomsten, mens der modtages støtte, der er afgørende for fravalg af støtte, og ikke indkomsten før og efter uddannelsen. Kun herved kan man undgå væsentlige tilbagebetalingskrav og regler, der virker urimelige set fra den enkelte støttemodtagers synsvinkel. Der stilles derfor en række forslag til ændring af opsparingsregler og egenindkomstregler. Samtidig foreslås det, at den specielle indregning af formue i egenindkomsten bortfalder. Også dette vil have en forenkende effekt.

Ændringerne er nærmere beskrevet under de specielle bemærkninger. Alle forslagene er liberaliserende og kan dermed være moderat udgiftsforøgende på længere sigt. På kortere sigt kan virkningen dog samtidig være opsparingsfremmende, så virkningen bliver udgiftsneutral.

e. Liberaliseret adgang til støtte til uddannelser i udlandet

Som et led i indsatsen for at skaffe flere uddannelsespladser foreslås det, at mulighederne for at studere i udlandet forbedres ved en liberalisering af reglerne om støtte til uddannelser og studier i udlandet. En